

debemus, quia innocentissimum, quia gratia plenissimum, quia praecipuum Deo holocaustum oblatum, ideoque sanctitatis omnimodae capacissimum receptaculum: ex quo et per quod omnem sanctitatem in nos pervenire oportet; nam per illud ab occultis nostris mundabimur, et in via salutis secure progrediemur, et cum eo cultum Deo dignum offeremus.

Affectus. Pudet me, o Cor Iesu, peccatorem, miserum, virtutibus destitutum, vitiorum sarcina oneratum, fragilem, tentationibus oppressum et tot peccatis reum in conspectu tuo sanctissimo apparere. Heu me miserum! A te discedere non possum, quia « qui elogant se a te, peribunt » (1). Venire ad te erubescio quia « non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum » (2). Te amplecti, te deosculari non audeo, ne forte dicas sicut olim Moysi; « ne appropies huc; solve calceamentum de pedibus tuis: locus enim in quo stas terra sancta est » (3). Quid ergo faciam? O crudelis peccati poena! O misera peccatoris conditio! Indigeo tui; bonitas allicit, at me tua sanctitas terret, ac nolens repellat. Audio tamen te dicentem « non veni vocare iustos sed peccatores », addentemque mihi animum et virtutem, ut surgam et vadam, immo veniam ad te Patrem meum. Quia ergo peccator sum, ad te venio; quia tantus peccator sum, primus ad te venio: quia maximus peccatorum fui, strictissimo amplexu tibi me iungo: prope te, super pectus tuum, et cordi tuo incumbo, et ne permittas me separari a te.

Deprecatio. Da nobis, quaesumus Domine, in sanctitate tua per Cor dilectissimi Filii tui, ita creaturis omnibus mori, ut totis animae nostrae viribus ad te suspirantes cum B. Virgine Maria et omnibus sanctis conversatio nostra sit in Corde Unigeniti tui, ubi, mundanorum oblita, magnificet anima nostra Dominum, et cum eis exultet spiritus noster in Deo salutari suo (4).

(1) *Psalm.* LXXII, 27.

(2) *Psalm.* XXXVII, 4.

(3) *Exod.* III, 5.

(4) *Ex quod. Offic. parv. Cordis Iesu.* Nilles, pag. 445.

CONCIO XI.

THEMA: Concaluit cor meum intra me.

(*Psalm.* XXXVIII, 4).

IDEA CONCIONIS

PROP. Cor Iesu diligendum, quia est amoris receptaculum.

DIVISIO. I. Est receptaculum amoris creati voluntatis humanae Christi.

II. Est receptaculum amoris increati personae divinae Verbi.

PARS I. Quia est receptaculum: A) amoris naturalis, scilicet: a) appetitus naturalis; b) sensitivi; c) intellectivi. B) Quia est receptaculum amoris acquisiti; nam a) voluntas eius erat in potentia ad amorem acquisibilem; b) et est connaturale homini habere amorem propriis actibus acquisitum.

PARS II. Est receptaculum amoris increati personae divinae Verbi, quo a) amat Seipsum; b) amat creaturas aliquo tempore existentes; c) amat etiam creaturas possibles.

Exordium. Ipsa deprecationis forma demonstrat sensum quo sumi debet amor Cordis Iesu. Dicit enim quod est amoris receptaculum. Cum autem obiectum charitatis sit duplex, Deus scilicet et proximus, secundum illud: « Diliges Dominum tuum (super omnia), et proximum tuum, sicut teipsum » (1), oportet ut aliquo alio sensu sumatur, cum neque de amore erga Deum, nec de amore erga proximum intelligi debeat. Non de amore erga Deum, tum quia charitas dicitur, tum quia de illa iam disseruimus loquendo de Corde Iesu uti de fornace ardenti

(1) *MATTH.* XXII, 37 et 39.

charitatis. Nec de amore erga nos, tum quia non apparet congruum amorem summum meditari velut reconditum, quem tot tantisque modis Dominus Iesus in nos effudit, tum quia de illo fit sermo sequenti deprecatione, sub numero *decimo*. Sensus ergo indicatur verbo: receptaculum; nam receptaculum idem sonat ac locus depositi, emporium, aerarium, nummaria mensa, fontis lacus, vas, mare, vel quidquid aliud continens; unde quod in ipso continetur, contentum vel receptum dicitur. Igitur meditari Cor Iesu velut amoris receptaculum, idem est ac meditari summum Iesu amorem reclusum et commorantem sicut in propria sede, intra Cor Iesu; et clarius, et magis proprie, et aptius, prout est iustrumentum quo diligit nos in tempore, ut homo, Filius Dei qui ab aeterno dilexit nos. En quare diligendum prae omnibus; en et ratio, qua a me stabiliatur haec

Propositio. *Cor Iesu diligendum, quia est amoris receptaculum.*

Cum in Christo sit duplex natura, est in eo duplex voluntas. Utraque enim est in se perfecta et completa. Nam Filius Dei nullam passus est diminutionem, assumens naturam humanam, in his quae pertinent ad naturam divinam; quapropter Christo inest voluntas divina cum ad divinam naturam pertineat voluntatem habere. Et similiter quia naturam humanam assumpsit perfectam et de ratione perfectionis huiusmodi sit voluntatem habere sicut intellectum, quae sunt naturales animae potentiae, ideo Christus praeter divinam, habuit etiam voluntatem humanam. Et idcirco Concilium Constantinopolitanum statuit: « Iuxta quod olim prophetae de Christo, et (iuxta quod) ipse nos erudit, et sanctorum Patrum nobis tradidit symbolum, duas naturales voluntates in eo et duas naturales operationes praedicamus (1). Unde sequitur quod cum obiectum voluntatis sit bonum appetibile, cuius ratio est in intellectu, actus voluntatis, seu velle, nihil est aliud quam

(1) *Act. XVIII.*

inclinatio quaedam in bonum, sicut in proprium obiectum. Amor autem, qui est huiusmodi inclinatio ab intellectu propositum, erit duplex secundum duplicem voluntatum inclinationem. Unde necesse est ponere in Christo duplicem amorem iuxta duplicem voluntatem.

Divisio. Hoc divisionis viam praestat dicendo Cor Iesu esse receptaculum amoris: I. *Creati*; et II. *Increati*, sive amoris humani quem habuit secundum quod homo, et divini quem habet secundum quod Deus.

PARS I. — EST RECEPTACULUM AMORIS CREATI.

Est receptaculum amoris creati, scilicet voluntatis humanae Christi.

Quia cor est symbolum naturale amoris et sedes excellentissimae potentiae animae, quae voluntas dicitur, consequenter Cor Iesu uti receptaculum amoris veneramur. Ideo dico in primis esse receptaculum huiusmodi amoris secundum quod homo.

a) Et primo: Cor Iesu habuit amorem, seu dilectionem naturalem proveniente ex naturali voluntatis inclinatione in finem ultimum, seu beatitudinem; nam omnis homo naturaliter appetit beatitudinem. Ideo iuxta D. Thomam « dilectio naturalis est dilectio boni, quod homo naturaliter vult sicut finem » (1). Cuius quidem boni dilectio fuit in Christo, primo quia fuit versus homo, et ideo sicut caeteri homines per actum voluntatis inclinatur naturaliter in bonum, a fortiori voluntas animae Christi ad illud tendere debebat, quae fuit inter animas excellentissima, non in ratione naturae sed in ratione potentiarum; nam Verbum, quod ad perficiendam mentem humanam sibi intellectum univit (2), etiam ut vo-

(1) P. I, q. LX, a. 2.

(2) P. III, q. V, a. 4 ad 1^{um}.

luntatem humanam perficeret eam assumpsit. Quia ergo quanto aliquid principio alicui tenacius adhaeret, tanto magis de illo participat, sicut intellectus in cognitione veri, ita et voluntas in inclinatione naturali ad bonum, in Christo omnes alias voluntates et hominum et angelorum superavit. Secundo quia ut ait D. Thomas « sicut cognitio naturalis semper est vera, ita dilectio naturalis semper est recta, cum amor naturalis nihil aliud sit quam inclinatio, naturae indita ab auctore naturae. Dicere ergo quod inclinatio naturae non sit recta, est derogare auctori naturae » (1); quamobrem animae Christi deesse nequit talis rectitudo, tum quia Deus, qui ut auctor naturae, omnia perfecte formavit, voluntatem humanam Christi rectissimam fecit; tum quia ipse Christus utpote omni peccato obnoxius naturaliter et absque ullo impedimento ad bonum ultimum tendebat. Ergo Christus habuit amorem naturalem.

Hic autem amor naturalis triplex est, scilicet in appetitu naturali, in sensitivo, et in intellectivo (2). Nam « cum omnia procedant ex voluntate divina, omnia suo modo per appetitum inclinantur in bonum, sed diversimode. Quaedam enim inclinantur in bonum per solam naturalem habitudinem, absque cognitione, sicut plantae et corpora inanimata; et talis inclinatio ad bonum vocatur: appetitus naturalis. Quaedam vero ad bonum inclinantur cum aliqua cognitione; non quidem sic quod cognoscant ipsam rationem boni, sed cognoscunt aliquod bonum particulare, sicut sensus, qui cognoscit dulce, album, et alia huiusmodi. Inclinatio autem, hanc cognitionem sequens, dicitur appetitus sensitivus. Quaedam vero inclinantur ad bonum cum cognitione qua cognoscunt ipsam boni rationem, quod est proprium intellectus; et haec perfectissime inclinantur in bonum; non quidem quasi ab alio solummodo directa in bonum, sicut ea, quae cognitione carent, neque in bonum particulare tantum, sicut ea, quibus est

(1) P. I, q. LX, a. 1 ad 3^{um}.

(2) P. I, q. LX, a. 1 corp.

sola sensitiva cognitio; sed quasi inclinata in ipsum universale bonum. Et haec inclinatio dicitur voluntas » (1). Quia ergo Christus, ut verus homo, habuit hanc triplicem vitam, scilicet, vegetativam, sensitivam et intellectivam, et unaquaeque earum erat ad suum speciale bonum inclinata, hinc quod in ipso fuit triplex amor naturalis, scilicet, appetitus naturalis, sensitivus et intellectivus.

b) Deinde Cor Iesu habuit amorem seu dilectionem acquisitam.

Amor acquisitus in hoc differt ab amore naturali, quod naturalis ab auctore naturae inditus est; acquisitus autem est experientia, seu conversatione comprobatus. Nunc vero quia amor est inclinatio in bonum ab intellectu voluntati propositum, ibi est ratio singularis amoris, ubi intellectus vel nova, vel nove voluntati amplectenda proponit.

Intellectus humanus in Christo non poterat nova voluntati proponere, quia omnia videbat in Verbo per scientiam beatam, sed poterat nove proponere per scientiam acquisibilem, quae fuit in eo, et qua modo humano intelligebat. Sicut ergo intellectus Christi erat in potentia connaturali ad scientiam per se acquisibilem sicut intellectus caeterorum hominum, cum quibus est eiusdem speciei, ita voluntas eius erat in potentia ad amorem acquisibilem; oportebat enim ut omnis potentialitas animae Christi naturalis reduceretur ad actum. Et sic oportet quod voluntas humana Christi habeat non solum amorem naturalem, sed et acquisitum, quia voluntas sequitur intellectum.

Deinde iuxta Damascenum « Verbum assumpsit quidquid in natura plantavit, nedum quoad substantiam, sed etiam quoad modum connaturalem; tum quia valde inconveniens foret quod potentia animae Christi perpetuo maneret frustrata proprio ac sibi debito atque connaturali actu secundum statum suum. Nunc autem proprium ac connaturale est homini, praeter amorem naturalem a natura inditum, amorem

(1) P. I, q. LIX, a. 1.

acquisitum habere propriis actibus acquisitum; ut enim dicit D. Thomas: « Sicut formae altiori modo existunt in habentibus cognitionem supra modum formarum naturalium, ita oportet quod in eis sit inclinatio supra modum inclinationis naturalis quae dicitur appetitus naturalis. Et haec superior inclinatio pertinet ad vim animae appetitivam, per quam animal appetere potest ea, quae apprehendit, non solum ea, ad quae inclinatur ex forma naturali » (1).

Unde, cum in Christo fuerit scientia acquisibilis propriis suis actibus acquisita, ne intellectus eius agens sit otiosus, ita oportet ponere in voluntate amorem acquisibilem propriis actibus acquisitum, ut appetitus sequatur actionem intellectus.

PARS II. — EST RECEPTACULUM AMORI INCREATI.

Cor Iesu est receptaculum amoris increati personae divinae Verbi.

Ut diximus supra, est in Christo voluntas divina, propria personae divinae Verbi, ad quam pertinet velle modo divino, modo nempe proprio et connaturali sibi, circa quod dixit leprosus: *si vis, potes me mundare* (2); scilicet, non est opus ut ores, sed solo imperio potes me sanitati restituere, cum Deus sis, ac proinde omnipotens, « nam quoad divinitatem Iesu fuerat edoctus interno Spiritu Sancti afflatu » (3). Ideo secundum Ambrosium « tetigit, simulque imperiale verbum adiunxit: volo, mundare; id est mundus esto; ut se Deum esse demonstraret, cuius verbo et voluntate omnia fiunt » (4). Unde oportet quod in Christo sit amor increatus et divinus consequens voluntatem divinam, nam « in quocumque est voluntas seu appetitus, oportet esse amorem » (5) et quod hu-

(1) *Summ. Theol.* p. I, q. LXXX, a. S.

(2) *MATTH.* VIII, 2.

(3) *NAT. ALEX.*

(4) *In Lucam* hoc. loc.

(5) *Summ. Theol.* p. I, q. XX, a. S.

iusmodi amoris sit receptaculum SS. Cor Iesu. Ideo D. Ioannes: « Deus charitas est » (1). Quo amore amat omnia.

a) Et primo Seipsum: Ipse enim est obiectum primum voluntatis suae divinae, quia est summum bonum et ratio diligendi caetera omnia, ut legitur *Proverb.*: « universa propter semetipsum operatus est Dominus » (2). Et amat se, non amore benevolentiae sed complacentiae. Non amore benevolentiae qua est causa bonitatis rerum, quia per hoc non addit aliquid perfectioni suae infinitae: sed amore complacentiae, quo necessario complacet sibi in sua bonitate ineffabili.

b) Deinde creaturas aliquo tempore existentes: « diligis omnia quae sunt, et nihil odisti eorum quae fecisti » (3). Nam esse cuiuscumque rei est bonum ipsius. Huius autem esse et perfectionis causa est Deus, qui fecit omnia per suam voluntatem. Quia ergo amare est velle bonum, Deus amat omnia ex hoc quod est omnium conditor. Unde amat ea amore benevolentiae et efficaci; nam vult eis bonum et de facto confert bonum, quod est, esse et conservari. Non tamen omnes creaturas aequaliter diligit ex parte boni seminati; nam ut scribit S. Augustinus « omnia diligit Deus quae fecit; et inter ea magis diligit creaturas racionales; et in illis eas amplius quae sunt membra Unigeniti sui, et multo magis ipsum Unigenitum suum » (4). Ratio est quia cum amor Dei sit causa bonitatis, ubi est maior bonitas, ibi debet esse maius argumentum amoris divini, non enim omnia sunt aequaliter bona.

c) Tandem amat etiam creaturas mere possibiles, amore complacentiae; nam complacet sibi in possibilitate earum propter suam omnipotentiam. Sed amat eas amore inefficaci, quia nunquam erunt, nihil enim decrevit super earum existentia.

En ergo quomodo SS. Cor Iesu est amoris receptaculum; cum enim sit cor hominis Christi, est symbolum amoris vo-

(1) *Epist.* I, c. IV, v. 16.

(2) *XVI*, 4.

(3) *Sapient.* XI, 25.

(4) *Trat. CX in Ioan.*

luntatis humanae ipsius; et cum simul sit cor Filii Dei, est receptaculum amoris infiniti personae Verbi, seu melius, symbolum eius. Hunc duplicem amorem in suo corde circumscriptum et per flammam signatum ostendit Iesus Beatæ Margaritæ, sic alloquens: « Vides Cor meum, Cor illud tanto hominum amore succensum, ut nihil prætermiserit, viribus exhaustis penitus atque consumptis, quo amorem hunc immensum certissimis signis testatum eis relinqueret ».

Consequentia. Ergo diligendum, id est amandum a nobis electione præcedenti, iuxta nominis etymologiam; et diligendum præ omnibus, quia præ omnibus amabilissimum Cor Sanctissimum Iesu. Cum enim dilectio sit in voluntate cuius obiectum est bonum, nullum potest esse voluntati nostræ obiectum aptius amore Cordis Iesu, quia est bonum infinitum. Ideo « diliges Dominum tuum ex toto corde tuo » (1). « Nota contra Calvinum et hæreticos, hoc Dei præceptum cuiusvis homini servatu esse possibile; non enim præcipitur hic totus, vel summus amor Dei extensive aut intensive sed tantum comparative, finaliter et appetitive. Diliges ergo Deum ex toto corde, sive ex tota anima et mente, idem est ac dicere: diliges Deum ex tota voluntate tua, scilicet primo comparative, ut nullam partem amoris tui des idolo, aut rei cupiam Deo contrariæ; secundo finaliter, ut generatim velis Deum esse finem totum et ultimum omnium tuarum cogitationum, actionum et amorum, ipsumque ut summum bonum finemque ultimum rebus omnibus præferas et anteponas; ac consequenter, tertio, appetitive, ut nihil ita aestimes tantoque loco et prætio habeas, quanto habes Deum, ac proinde ut totum cor, id est, voluntatem applices, ut omnia et singula eius præcepta impleas, eaque per omnia habeas, etiamsi propterea opes, honores, famam, amicitiam, vitamque ipsam perdere debeas » (2).

(1) MATTH. XXII, 37.

(2) A LAP. in hunc locum.

Affectus. Quam lacrymabilis est innumerabilium hominum caecitas! quam stulta vita! quam maliciosa voluntas! Amoris verum obiectum non agnoscunt; vel cognoscentes aspernantur. Post idola cor eorum gradiebatur, et oculos habentes non audiunt, pedes habentes non ambulant, linguam habentes non vident, aures habentes non clamant; sed quid dico? vident creaturas quas adorant, audiunt musicarum concentus in quibus delectantur, ambulant per invia et inaquosa ad ruinam, invocant Deos alienos, nempe concupiscentias suas; et Deum verum, qui in charitate perpetua dilexit eos, non vident, non audiunt, non invocant, non quaerunt, non diligunt, sed obliviscuntur, spernunt, et grandi moerore conficiunt.

Deprecatio. « Ecce, Domine, cor meum, abstractum ab omni creatura, integra voluntate offero tibi, orans ut abluas illud in virtuosa aqua sanctissimi Lateris tui, et decentissime exornes illud in pretioso sanguine dulcissimi Cordis tui, ac tibi convenientissime coaptas illud in aromatico vapore divini amoris tui » (1).

(1) S. GERTRUDIS, lib. III *De Insinuat. divin. pret. c. XXVI.*

